

XXXV. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 15. prosince 2009

Bod programu: 2

**ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR
ZA OBDOBÍ OD XXXIV. ZASEDÁNÍ
AKADEMICKÉHO SNĚMU**

Zpráva o činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky za období od XXXIV. zasedání Akademického sněmu AV ČR

V období od XXXIV. zasedání Akademického sněmu AV ČR (dále jen Akademický sněm), konaného dne 24. března 2009, do uzávěrky této zprávy se Akademická rada AV ČR (dále jen Akademická rada) sešla desetkrát, její předsednictvo se sešlo devětkrát. Další schůze obou orgánů se uskuteční krátce před zasedáním Akademického sněmu. Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. (3) Stanov AV ČR informována elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek AV ČR. Rámcové informace o projednávaných záležitostech a přijatých usneseních jsou publikovány v Akademickém bulletinu.

V období od posledního zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala těmito hlavními záležitostmi:

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

Plnění usnesení XXXIV. zasedání Akademického sněmu, konaného dne 24. března 2009

Bod I.2 – Akademická rada se průběžně zabývala náměty a doporučeními obsaženými v projevu předsedy AV ČR Václava Pačesa o vývoji Akademie věd ČR za uplynulé čtyři roky, zejména nedomyšlenou reformou VaV, metodikou hodnocení výsledků VaV a s ní souvisejícím institucionálním financováním a v neposlední řadě i nerovnoprávným vztahem vysokých škol a AV ČR v provádění doktorského studia. Je třeba konstatovat, že ačkoliv v některých aspektech výše zmíněných témat došlo k pozitivním posunům (reforma, metodika), bude třeba ještě značného úsilí ze strany Akademické rady, aby bylo nalezeno přijatelné řešení nejen těchto, ale i dalších témat důležitých pro budoucí fungování Akademie věd.

Bod II.2 – Vědecká rada AV ČR projednala koncepční návrhy obsažené ve zprávě o činnosti Vědecké rady AV ČR ve funkčním období 2005–2009, předložené XXXIV. zasedání Akademického sněmu. Zabývala se zejména systémem vnitřního přerozdělování institucionálních prostředků, problematikou zvyšování kvalifikace pracovníků a excelence vědy, situací mladých vědců a postavením Grantové agentury AV ČR. Výsledkem jsou tato doporučení:

- K vědeckému titulu „doktor věd“, který znamená nejvyšší vědeckou kvalifikaci, směřuje doporučení, aby byl zakotven do kariérního řádu vysokoškolsky vzdělaných pracovníků AV ČR formou jeho novely. Projednání Akademickým sněmem bylo prozatím odročeno.
- K udělování Prémie O. Wichterleho, kterou získávají excelentní mladí vědci, byl přijat návrh Vědecké rady na prodloužení věkové hranice pro udělení prémie o dobu zákonné mateřské a rodičovské dovolené. Získání prémie je nyní také umožněno při zkráceném pracovním úvazku z důvodu péče o dítě.

- Ke Grantové agentuře AV ČR, která je otevřenou grantovou agenturou zřízenou dle zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Vědecká rada AV ČR zaujala stanovisko, že ji nelze jednoduchou transformací převést na interní, protože by musela být zřízena na jiném právním základě. Současně vyslovila pochybnosti o účelnosti zřízení interní GA s ohledem na některé existující problémy (personální obsazení oborových rad, získávání kvalitních oponentů, drobení podpory) a na současnou situaci ve financování nejen AV ČR, nýbrž i výzkumu a vývoje v celé ČR.
- K metodice hodnocení vědeckých výsledků Vědecká rada AV ČR konstatovala, že přechod na financování výzkumu a vývoje dle metodiky schválené Radou pro výzkum, vývoj a inovace je nutno meritorně odmítnout a použít metodiky hodnocení srovnatelné se zahraničními. Vnitřní hodnocení pracovišť by mělo probíhat na úrovni vědeckých týmů.

Bod IV.2 – Dozorčí komise Akademického sněmu byla informována o vypořádání připomínek a návrhů obsažených v její zprávě, předložené XXXIV. zasedání Akademického sněmu. Podrobnosti požadované ve zprávě Dozorčí komise Akademického sněmu pro XXXIV. zasedání Akademického sněmu, týkající se například strukturálních fondů a projektů mezinárodní spolupráce, jsou uvedeny v další části této zprávy.

Bod V.2 – Akademická rada ustavila pracovní skupinu, která projednala a zpracovala teze koncepce hodnocení výsledků VaV a s tím související rozdělování institucionální podpory mezi poskytovatele. Teze byly konzultovány s pracovními skupinami Rady vysokých škol a České konference rektorů pro metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje. Pracovní skupina se rovněž zabývala návrhem východisek a tezí pro vnitřní hodnocení pracovišť AV ČR a jejich pracovních útvarů v roce 2010, které vyplývá z usnesení vlády.

Bod VII.2 – Zasedání Akademické rady dne 2. června 2009 schválilo pokyny k přípravě doplňovací volby členů Vědecké rady AV ČR pro funkční období 2009–2013. Doplňovací volba se uskuteční na tomto zasedání Akademického sněmu. Zvoleno by mělo být dalších 11 členů Vědecké rady AV ČR, konkrétně v I. vědní oblasti 5 interních členů a 2 externí členové, ve II. vědní oblasti 1 interní člen a ve III. vědní oblasti 2 interní členové a 1 externí člen, tj. celkem 8 interních členů a 3 externí členové Vědecké rady AV ČR.

Plnění usnesení mimořádného Akademického sněmu, konaného dne 30. června 2009

Bod 3.a a 3.b – Situace AV ČR byla projednána s vládou, představiteli parlamentních stran a členy věcně příslušných výborů Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR. Předseda AV ČR informoval o závěrech Akademického sněmu na osobním jednání prezidenta ČR; průběžně dochází k dalším jednáním s představiteli jednotlivých parlamentních stran.

Bod 3.c – Evropský komisař pro vědu a výzkum a evropský komisař pro regionální politiku byli dle usnesení mimořádného zasedání Akademického sněmu písemně informováni o situaci AV ČR.

Bod 3.d, e – Akademická rada předložila Radě pro výzkum, vývoj a inovace teze koncepce způsobu hodnocení výsledků VaV a s tím souvisejícího rozdělování institucionální podpory mezi poskytovatele. Zástupci Akademické rady se aktivně účastnili řady jednání souvisejících s tímto tématem.

Bod 3.f – Průběžně byly zajišťovány informační akce a udržována aktuální webová stránka informující o situaci AV ČR. Stanoviska AV ČR i jednotlivých členů Akademické rady byla operativně prezentována v různých médiích.

Bod 4 a 5 – Žádosti Akademického sněmu byly předloženy vládě České republiky, předsedovi vlády a předsedovi Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Následným jednáním bylo dosaženo korekce snížení rozpočtu AV ČR ve vládním návrhu státního rozpočtu pro rok 2010 o částku 530 mil. Kč a dne 5. října 2009 se vláda svým prohlášením o rozpočtovém limitu AV ČR zavázala nesnižovat podíl podpory AV ČR v letech 2011 a 2012. Další otázky jsou projednávány v rámci pokračujících kulatých stolů. AV ČR připravila po diskusi u kulatého stolu o budoucnosti české vědy, která se konala 31. srpna 2009 v Lichtenštejnském paláci, na 8. října 2009 druhé jednání, jehož tématem byla struktura systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice a problematika jejího zakotvení. Na 3. kulatém stole (který proběhl na Úřadu vlády ČR dne 3. listopadu 2009) byl projednán podkladový materiál Struktura systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR (připravený Technologickým centrem AV ČR), na 4. kulatém stole (dne 24. listopadu 2009) byla projednávána problematika řízení systému výzkumu, vývoje a inovací a jednání budou pokračovat 5. kulatým stolem (plánovaným na 16. prosince 2009) k tématu systému financování výzkumu, vývoje a inovací. Uskutečnilo se jednání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR o financování vědy v ČR. Pokračování této otevřené diskuse je zásadním prvkem v hledání shody o aktuálních problémech vědy a výzkumu, které by mělo vést k nalezení úspěšné reformy výzkumu, vývoje a inovací v České republice.

II. Koncepční a vědecko-organizační otázky

Akademická rada pokračovala v realizaci Aktualizované koncepce rozvoje výzkumu a vývoje v AV ČR. Byly zpracovány Koncepční návrhy pro Akademii věd ČR v období od roku 2009, které navazují na usnesení vlády České republiky ze dne 8. června 2009 č. 729 o Národní politice výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015.

Bylo projednáno usnesení vlády České republiky ze dne 23. března 2009 č. 329 k aktualizaci Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006–2011. Výsledkem bylo mj. zpracování Programu protikorupčních opatření v rámci AV ČR a konkrétních postupů při jejich zajištění. Tato opatření jsou zveřejněna na internetové stránce Kanceláře AV ČR.

V rámci meziresortního připomínkového řízení zaujala AV ČR stanoviska např. k těmto vládním dokumentům:

- Návrh Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015,
- Návrh Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2009 (negativní stanovisko),

- Návrh výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace na rok 2010 s výhledem na léta 2011 a 2012 (negativní stanovisko),
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě,
- Návrh novely vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku,
- Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje,
- Návrh na změnu Statutu Grantové agentury ČR,
- Návrh Statutu Technologické agentury ČR,
- Návrh na jmenování členů předsednictva a předsedy Technologické agentury ČR,
- Návrh statutu Rady pro výzkum vývoj a inovace (negativní stanovisko),
- Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2009.

Vzhledem k personálnímu propojení Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni a Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., Akademická rada požádala ředitele ÚSP AV ČR o okamžité ukončení pracovního poměru doc. JUDr. M. Kindla, CSc., přijala rezignaci doc. JUDr. J. Zachariáše, CSc., na funkci ředitele ústavu a ustavila s účinností od 20. října 2009 komisi pro kontrolu činnosti tohoto ústavu pod vedením prof. RNDr. Jana Zimy, DrSc. Úkolem této komise je nestranné posouzení vývoje, současného stavu a perspektiv tohoto ústavu, a to zejména souladu jeho činnosti se zřizovací listinou; způsobu řízení ústavu a fungování jeho orgánů; badatelského a publikačního výkonu ústavu a jeho pracovníků a kvality expertizních posudků pro státní orgány a jiné subjekty.

V novém složení pro funkční období 2009–2013 začaly pracovat poradní a pomocné orgány Akademické rady, a to Archeologická evaluační komise AV ČR, Ediční rada AV ČR, Ekonomická rada AV ČR, Komise pro informační technologie AV ČR, Komise pro vědecké informace AV ČR, Koordinační komise pro zařazování pracovníků do nejvyššího kvalifikačního stupně, Rada pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje, Rada pro popularizaci vědy AV ČR, Rada pro spolupráci AV ČR s podnikatelskou a aplikační sférou, Rada pro spolupráci s vysokými školami a přípravu vědeckých pracovníků AV ČR, Rada pro zahraniční styky AV ČR, Majetková komise AV ČR, Bytová komise AV ČR a Rezortní odborná komise AV ČR pro schvalování projektů pokusů na zvířatech. Byla zrušena Právní komise AV ČR.

III. Institucionální a účelová podpora výzkumu

V oblasti **institucionálního financování** Akademická rada schválila výsledky kontroly řešení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR v roce 2008, jmenovala doc. RNDr. Jana Staňka, CSc., novým místopředsedou Komise pro hodnocení výzkumných záměrů pracovišť AV ČR zaměřených na infrastrukturu VaV a doplnila tuto komisi o další dva členy. V oblasti **účelového financování** Akademická rada jmenovala s účinností od 15. května 2009 RNDr. Jiřího Gabriela, DrSc., předsedou Grantové agentury AV ČR (GA AV) na druhé tříleté funkční období. Na druhé funkční období s účinností od 15. listopadu 2009 do 14. listopadu 2012 byl

prof. RNDr. Štefan Schwabik, DrSc., jmenován místopředsedou GA AV pro oblast věd o neživé přírodě a doc. PhDr. Lýdia Petráňová, CSc., místopředsedkyní GA AV pro oblast humanitních a společenských věd. Zástupcem Rady pro výzkum, vývoj a inovace v Dozorčí radě GA AV byl jmenován prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. Akademická rada byla informována o výsledcích doplňovacích voleb do oborových rad GA AV. Ve všech oborových radách dochází k obměně členů, kterým skončilo jejich funkční období.

Novým předsedou Rad programů Informační společnost a Nanotechnologie pro společnost byl jmenován RNDr. Jan Šafanda, CSc. Novou tajemnicí Rady programu Podpora projektů cíleného výzkumu byla jmenována Ing. Hana Bartková, Ph.D.

IV. Změny ve funkcích ředitelů vědeckých pracovišť AV ČR

Na základě výběrového řízení a návrhů rad příslušných pracovišť AV ČR učinil předseda AV ČR po projednání v Akademické radě tato rozhodnutí:

- Z důvodu neslučitelnosti funkce ředitele pracoviště AV ČR a člena Akademické rady rezignoval na funkci ředitele Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., prof. RNDr. Jan Zima, CSc., ke dni 31. března 2009 a novým ředitelem tohoto pracoviště byl ke dni 15. června 2009 jmenován na pětileté funkční období doc. Ing. Marcel Honza, Dr.
- Novým ředitelem Matematického ústavu AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2009 jmenován na pětileté funkční období RNDr. Pavel Krejčí, CSc.
- Z funkce ředitele Biotechnologického ústavu AV ČR, v. v. i., byl na návrh Rady a Dozorčí rady pracoviště odvolán Ing. Peter Šebo, CSc., a vedením ústavu byla ke dni 14. července 2009 pověřena doc. RNDr. Jana Pěknicová, CSc.
- Na základě rezignace ředitele Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., doc. JUDr. Jaroslava Zachariáše, CSc., byl vedením ústavu ke dni 2. října 2009 pověřen JUDr. Jan Bárta, CSc.

V. Oceňování výsledků výzkumu

Ve smyslu usnesení vlády České republiky ze dne 29. září 2009 č. 1233 o Podmínkách pro věcné nebo finanční ocenění mimořádných výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a pro finanční ocenění propagace či popularizace výzkumu, experimentálního vývoje a inovací je připravován nový Statut cen AV ČR. Předseda AV ČR na návrh příslušných komisí a po projednání v Akademické a Vědecké radě AV ČR rozhodl o ocenění těchto vědeckých výsledků:

Ceny Akademie věd ČR za dosažené vynikající výsledky velkého vědeckého významu obdrželi:

- autorský tým ve složení: doc. RNDr. Eduard Feireisl, DrSc. (Matematický ústav AV ČR, v. v. i.) a prof. RNDr. Antonín Novotný, CSc. (Univerzita du

Sud Toulon Var, Francie) za vědecký výsledek: Singular limits in thermodynamics of viscous fluids (Singulární limity v termodynamice viskózních tekutin),

- autorský tým Ústavu molekulární genetiky AV ČR, v. v. i., ve složení: prof. MUDr. Jiří Forejt, DrSc. (vedoucí), Ing. Zdeněk Trachtulec, Dr., RNDr. Soňa Gregorová, Ing. Petr Jansa, CSc., Mgr. David Homolka, Mgr. Ondřej Mihola za vědecký výsledek: Soubor prací o funkční genetice a genomice myši domácí (Mus musculus) jako modelového savčího systému.

Ceny Akademie věd ČR pro mladé vědecké pracovníky za vynikající výsledky vědecké práce obdrželi:

- RNDr. Jan Kyselý, Ph.D., nar. 1974 (Ústav fyziky atmosféry AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: Soubor prací na téma Klimatické extrémny a jejich modelování,
- doc. Mgr. Michal Hájek, Ph.D., nar. 1974 (Botanický ústav AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: Soubor prací o ekologii slatinišť.

Cenu Akademie věd ČR za zvláště úspěšné řešení programových a grantových projektů obdrželi:

- autorský tým Ústavu fyziky materiálů AV ČR, v. v. i., ve složení: RNDr. Jiří Čermák, DSc., Ing. Lubomír Král, Ph.D., Ing. Bohumil David, Ph.D., Mgr. Ivo Stloukal, Dr., za vědecký výsledek: Uchovávání vodíku ve vybraných slitinách na bázi Mg-Ni,
- autorský tým Mikrobiologického ústavu AV ČR, v. v. i., ve složení: doc. RNDr. Ondřej Prášil, Ph.D., Mgr. Michal Koblížek, Ph.D., Mgr. Radek Káňa, Mgr. Michal Mašín, Ph.D., za vědecký výsledek: Nové optické metody studia fytoplanktonu,
- Mgr. Ivo Purš (Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.) za vědecký výsledek: Výzkum knihovny Ferdinanda Tyrolského – kulturně historické a uměleckohistorické aspekty.

Po projednání návrhů v komisi složené z domácích i zahraničních odborníků obdržel **Praemium Academiae 2009** prof. RNDr. Julius Lukeš, CSc. (Biologické centrum AV ČR, v. v. i.).

Na doporučení Akademické a Vědecké rady AV ČR udělil předseda AV ČR **čestné medaile AV ČR** těmto osobnostem:

Čestná medaile AV ČR „De scientia et humanitate optime meritis“:

- RNDr. Zdeněk Cepelcha, DrSc. (Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.),
- prof. Juan Eduardo Fleming (argentinský vědec působící jako velvyslanec Argentiny v ČR v letech 2001–2008),
- prof. Erazim Kohák, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.),
- prof. RNDr. Emil Paleček, DrSc. (Biofyzikální ústav AV ČR, v. v. i.),
- doc. RNDr. Luboš Perek, DrSc. (Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.),

- prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., dr. h. c. mult. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.),
- prof. Terence G. Langdon, PhD., DSc., dr. h. c. (University of Southern California, USA),

Čestná oborová medaile Bernarda Bolzana za zásluhy v matematických vědách: prof. RNDr. Václav Zizler, DrSc. (Matematický ústav AV ČR, v. v. i.),

Čestná oborová medaile Ernsta Macha za zásluhy ve fyzikálních vědách:

- prof. Patrick Bruno (European Synchrotron Radiation Facility, Francie),
- Ing. Vratislav Kafka, DrSc. (Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i.),

Čestná oborová medaile Františka Křižíka za zásluhy v oblasti technických věd a za realizaci výsledků vědeckého výzkumu:

- prof. Ing. Ondřej Fischer, DrSc. (Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i.),
- prof. Ing. Ladislav Frýba, DrSc., Dr. h. c. (Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i.),
- prof. Otto S. Wolfbeis (University of Regensburg, Německo),

Čestná oborová medaile Jaroslava Heyrovského za zásluhy v chemických vědách: Ing. Blanka Wichterlová, DrSc. (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i.),

Čestná oborová medaile Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách:

- prof. David L. Baltimore, Ph.D. (California Institute of Technology, USA),
- prof. James H. McKerrow (University of California, USA),
- prof. Asla Pitkänen, MD, Ph.D., DSc. (University of Kuopio, Finsko),

Čestná oborová medaile Jana Evangelisty Purkyně za zásluhy v biomedicínských vědách: prof. MUDr. Josef Syka, DrSc. (Ústav experimentální medicíny AV ČR, v. v. i.),

Čestná oborová medaile Františka Palackého za zásluhy v historických vědách

- prof. Dr. Zdeněk V. David (Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington DC, USA),
- prof. Dr. Anne Hudson, FBA (University of Oxford, Velká Británie),

Čestná oborová medaile Karla Engliše za zásluhy v sociálních a ekonomických vědách: doc. JUDr. Josef Blahož, DrSc. (Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.)*,

Čestná medaile Za zásluhy o Akademii věd České republiky:

- JUDr. Jan Bárta, CSc. (Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.)*,
- Miroslav Hudeček (Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.),
- Karel Melichar (Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.),
- prof. Ing. Jiří Niederle, DrSc. (Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.),

- Božena Šléglová (Kancelář AV ČR),

Čestná medaile Vojtěcha Náprstka za zásluhy v popularizaci vědy:

- Sylva Daníčková, prom. historička (externě Akademický bulletin),
- PhDr. Jindra Jarošová (Český rozhlas, Praha),
- RNDr. František Kotlaba, CSc. (Botanický ústav AV ČR, v. v. i.),
- Michael Londesborough, Dr. (Ústav anorganické chemie AV ČR, v. v. i.),

Pamětní medaile Jana Patočky: prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc. (Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.)*.

*Z rozhodnutí předsedy AV ČR bylo udělení medailí navržených Ústavem státu a práva AV ČR, v. v. i., odloženo do vyjasnění situace v tomto ústavu.

Prémii Otto Wichterleho mladým vědeckým pracovníkům AV ČR v roce 2009 obdrželi:

I. oblast věd

1. Mgr. Daniela Korčáková, Ph.D. /1975/	(Astronomický ústav)
2. Mgr. Tetyana Ostapchuk, Ph.D. /1975/	(Fyzikální ústav)
3. RNDr. Michael Prouza, Ph.D. /1978/	(Fyzikální ústav)
4. Mgr. Michal Koucký, Ph.D. /1974/	(Matematický ústav)
5. RNDr. Radomír Pánek, Ph.D. /1975/	(Ústav fyziky plazmatu)
6. RNDr. Zuzana Haniková, Ph.D. /1974/	(Ústav informatiky)
7. Mgr. David Krejčířík, Ph.D. /1974/	(Ústav jaderné fyziky)
8. Ing. Tomáš Kroupa, Ph.D. /1978/	(Ústav teorie informace a automatizace)

II. oblast věd

1. RNDr. Martin Falk, Ph.D. /1976/	(Biofyzikální ústav)
2. Ing. Petr Novák, Ph.D. /1974/	(Biologické centrum)
3. Ing. Jan Pergl, Ph.D. /1977/	(Botanický ústav)
4. RNDr. Pavel Flachs, Ph.D. /1974/	(Fyziologický ústav)
5. RNDr. Petr Man, Ph.D. /1976/	(Mikrobiologický ústav)
6. Michael Volný, Ph.D. /1975/	(Mikrobiologický ústav)
7. Mgr. Markéta Ondračková, Ph.D. /1976/	(Ústav biologie obratlovců)
8. Mgr. Jan Bartoš, Ph.D. /1976/	(Ústav experimentální botaniky)
9. Mgr. Jiří Pinkas, Ph.D. /1976/	(Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského)
10. Mgr. Viktoriya Poterya, Ph.D. /1976/	(Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského)

III. oblast věd

1. Mgr. Josef Fulka, Ph.D. /1976/	(Filosofický ústav)
2. PhDr. Martin Holý, Ph.D. /1978/	(Historický ústav)
3. PhDr. Alena Křížková, Ph.D. /1975/	(Sociologický ústav)
4. PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D. /1974/	(Ústav pro jazyk český)
5. PhDr. Michal Kopeček, Ph.D. /1974/	(Ústav pro soudobé dějiny)
6. JUDr. Ján Matejka, Ph.D. /1976/	(Ústav státu a práva)

Fellowship J. E. Purkyně význačným perspektivním vědeckým pracovníkům byl udělen:

- Leo Eisnerovi, Ph.D., navrženému Ústavem struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i., s účinností od 1. srpna 2010 do 31. července 2014 na vědeckou činnost v oblasti indukované seismicity s teoretickým i praktickým využitím,
- Marku Cebecauerovi, Ph.D., navrženému Ústavem fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i., s účinností od 1. července 2010 do 30. června 2014 na vědeckou činnost zaměřenou na využití přesných metod fyzikální chemie na buněčné úrovni v biomedicínských oborech,
- RNDr. Cyrilu Bařínkovi, Ph.D., navrženému Biotechnologickým ústavem AV ČR, v. v. i., s účinností od 1. března 2010 do 28. února 2014 na vědeckou činnost v oblasti strukturní biologie a vztahů mezi strukturou a funkcí medicínsky relevantních proteinů.

VI. Spolupráce s vysokými školami, aplikovaným výzkumem a podnikatelskou sférou

Podle článku 59 Stanov AV ČR vyslovila Akademická rada svůj předchozí souhlas s novou smlouvou o sdružení mezi Univerzitou Karlovou v Praze (UK) a Národohospodářským ústavem AV ČR, v. v. i. (CERGE-EI). Tato smlouva novelizuje předchozí Smlouvu o sdružení, která byla uzavřena dne 19. dubna 1999, a zohledňuje Rámcovou smlouvu o spolupráci při realizaci doktorských studijních programů uzavřenou mezi UK a AV ČR dne 13. března 2007, jakož i platné organizační řády a vnitřní předpisy obou účastníků.

Akademická rada souhlasila s uzavřením Smlouvy o sdružení k vytvoření a provozování Laboratoře anorganických materiálů (LAM), společného vědecko-pedagogického pracoviště Ústavu anorganické chemie AV ČR, v. v. i., a Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, která novelizuje původní smlouvu o zřízení LAM z roku 1994 vzhledem ke změně podmínek pro existenci části LAM umístěné na detašovaném pracovišti v Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i.

Pro usnadnění technologického transferu založil Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i., se souhlasem Akademické rady společnost IOCB TTO, s. r. o. Tato firma se bude zabývat zejména správou a řízením práv k duševnímu vlastnictví a organizací přenosu znalostí z výzkumu do komerční praxe.

Do sdružení CzechBio – asociace biotechnologických společností ČR, z. s. p. o., vstoupily se souhlasem Akademické rady Biotechnologický ústav AV ČR, v. v. i., a Ústav molekulární genetiky AV ČR, v. v. i. Hlavním důvodem pro založení tohoto sdružení a iniciaci jeho aktivit je vytvoření formalizované platformy, která usnadní komunikaci a navazování spoluprací mezi subjekty komerčního a akademického sektoru.

Akademická rada udělila předchozí souhlas k účasti a nabytí podílu Střediska společných činností AV ČR, v. v. i., ve společnosti BBM, spol. s. r. o., za jejíž

součinnosti bude možno lépe ovlivňovat směr vývoje ekonomického informačního systému v AV ČR (EIS) a jeho pravděpodobné budoucí technologické aktualizace.

V rámci prohloubení spolupráce s aplikovaným výzkumem a podnikatelskou sférou jednal předseda AV ČR s vedením Třineckých železáren, a. s., a jejich výzkumných pracovišť za přítomnosti představitelů Moravskoslezského kraje, VŠB-TU Ostrava a Hospodářské komory ČR. Předseda AV ČR se dále setkal s prezidentem Hospodářské komory ČR a informoval ho o stanovisku AV ČR k vládnímu návrhu rozpočtu a o aktivitách ústavů AV ČR v oblasti aplikovaného výzkumu. Proběhla rovněž jednání s představiteli sdružení CzechBio o možnostech společných projektů s ústavu AV ČR. Pod záštitou předsedy AV ČR bylo uspořádáno setkání zástupců českého průmyslu s představiteli japonské vládní agentury NEDO a japonských firem na téma energeticky úsporných technologií.

S účinností od 15. dubna 2009 Akademická rada jmenovala Ing. Karla Aima, CSc., svým zástupcem v Radě Technologického centra AV ČR.

Ing. Karel Aim, CSc., se jako člen expertního panelu účastní řešení projektu Efektivní transfer znalostí (EF TRANS) v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

VII. Mezinárodní vědecká spolupráce Akademie věd ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

V oblasti **evropské integrace** ve výzkumu a vývoji se Akademická rada soustředila zejména na zajištění akcí spojených s předsednictvím ČR v Radě EU, jejichž garantem byla AV ČR, a na podporu účasti pracovišť AV ČR v klíčových Operačních programech strukturálních fondů.

Zástupci Akademické rady se zúčastnili všech akcí spojených s VaV, které spadaly do oblasti jejího zájmu a u kterých tomu nebránila povaha věci (ministeruské konference apod.). Předseda AV ČR svým vystoupením zahajoval či uzavíral šest akcí a místopředsedové AV ČR pak další čtyři. Členové Akademické rady byli zastoupeni v programových výběrech *EUFORDIA2009*, *RIC2009*, *FET09* a *Researchers in Europe without Barriers*. Zástupci Akademické rady se podíleli i na odborných příspěvcích konferencí věnovaných specifické vědní politice (např. *RIC2009*, *Sustainable Development: A Challenge for European Research*) a přispěli i k formulaci závěrů a doporučení konferencí. AV ČR sama nebo ve spolupráci s partnery zajistila uspořádání konferencí *Role of Basic Research in the Process of Structuring European Research Area* a *European Future Technologies: Science Beyond Fiction (FET09)* a jejich doprovodných akcí – výstav a společného zasedání Evropských technologických platforem v oblasti informačních a komunikačních technologií, technologické poradní skupiny ISTAG a národních představitelů ICT. AV ČR zajistila pravidelné zasedání *Steering Platform on Research for the Western Balkan Countries*. Zprostředkovaně se podílela na přípravách konference *Researchers in Europe without Barriers*. Doporučení konferencí ve všech oblastech evropské vědní politiky (regionální a kohezní dimenze výzkumných infrastruktur, budoucího směřování podpory evropského výzkumu, hodnocení dopadů Rámcových programů, specifické aspekty ERA v oblastech základního výzku-

mu, lidských zdrojů, ICT apod.) byla buď přímo postoupena Radě pro konkurenceschopnost, nebo předána na expertní úrovni Evropské komisi nebo jejím pracovním skupinám k dalšímu zpracování. Výstupy z těchto konferencí byly také zapracovány do strategie Vize 2020 a postoupeny švédskému předsednictví Rady EU. O stavu příprav a průběhu jednotlivých akcí byla Akademická rada na svých zasedáních průběžně informována svými zaangażovanými členy a po ukončení předsednického období schválila hodnotící Zprávu o zapojení AV ČR do předsednictví ČR v Radě EU.

V oblasti strukturálních fondů EU podporovala Akademická rada zapojení pracovišť AV ČR do Operačních programů, zejména do Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Zabývala se také stanovením postupu při posuzování žádostí pracovišť o finanční prostředky na přípravu projektů. Dále řešila na obecné úrovni i v souvislosti s jednotlivými tzv. velkými projekty (např. BIOCEV, ELI) řadu otevřených majetkových, právních a personálních záležitostí.

V oblasti evropské integrace ve VaV byla AV ČR účastna též přípravy národní cestovní mapy velkých výzkumných infrastruktur a aktivit zaměřených na společné programování výzkumu (*Joint Programming Initiative*).

Člen Akademické rady zastupuje ČR v programovém výboru „Capacities“ – Research Infrastructures v 7. rámcovém programu EU.

V oblasti **dvoustranné vědecké spolupráce** se uskutečnila řada jednání o možnosti rozšíření a prohloubení spolupráce AV ČR se zahraničními partnery. Například jednání s představiteli Indické rady pro vědecký a průmyslový výzkum (CSIR), s představiteli Čínské akademie věd společenských věd, s představiteli Vietnamské akademie věd a technologií (VAST). Byl podepsán prováděcí dokument k dvoustranné dohodě o spolupráci mezi AV ČR a CONCYTEC Peru. Turecká vědecká instituce TÜBITAK projevila zájem o navázání spolupráce s AV ČR a na základě této iniciativy byl proveden průzkum zájmu pracovišť o spolupráci v této oblasti a tureckému partnerovi odeslán k připomínkám návrh dohody o spolupráci. Bylo podepsáno memorandum o vědecké spolupráci mezi AV ČR a Academia Sinica na Tchaj-wanu včetně prováděcího programu. K memorandu byl oběma stranami dojednan konkrétní prováděcí program, který předpokládá spolupráci formou společných projektů, výměn informací, publikací i vědeckých pracovníků a Ph.D. studentů. Po období stagnace vzájemných styků mezi AV ČR a saúdskoarabskou KACST (King Abdulaziz City for Science and Technology), která byla, mimo jiné, způsobena i nepříznivou bezpečnostní situací v teritoriu v minulých letech, probíhá v současné době na obou stranách vytipování vhodných oblastí vzájemné spolupráce podle národních priorit. Lze očekávat především rozvoj spolupráce v oblasti petrochemie, nanotechnologií a alternativních zdrojů energie, ale i v jiných. Pákistánské velvyslanectví AV ČR aktuálně předložilo návrhy spolupráce v různých vědních oblastech spolu s jedním už připraveným společným projektem. Zmíněné návrhy byly postoupeny příslušným ústavům AV ČR a MŠMT k posouzení, a to vzhledem k tomu, že některé návrhy byly orientovány na vysokoškolskou mládež.

AV ČR je zastoupena v řídicích orgánech Evropské jižní observatoře (ESO) a Evropské kosmické agentury (ESA) a podílí se na jejich činnosti. AV ČR je ak-

tivním členem Expertní rady evropských akademií (EASAC), která vypracovává stanoviska k aktuálním vědeckým otázkám, zejména v oblasti zdravotnictví, energetiky a ekologie. Během letošního roku pracovní skupiny vypracovaly čtyři studie: *Služby ekosystémů a biodiverzita v Evropě*; *Rezistentní tuberkulóza, výzvy, důsledky a kontrolní strategie*; *Zdravotnictví – související infekce: názor EASAC*; *Transformace dodávek elektřiny v Evropě – infrastrukturní strategie pro spolehlivou, obnovitelnou a bezpečnou energetickou soustavu*. AV ČR rozeslala českým poslancům Evropského parlamentu, výborům pro záležitosti Evropské unie Parlamentu ČR, českým diplomatům a českému eurokomisaři překlad memoranda a elektronickou verzi publikací této rady. Chce tak přispět ke společné snaze seznámit vrcholné politické činitele s aktuálním vědeckým konsensem na řadu témat a prohloubit dialog o závažných celoevropských tématech. Toto memorandum nalezlo již pozitivní ohlasy. Paní Milena Vicenová, velvyslankyně ČR při EU, je hodnotí jako velmi užitečné, poukazující na význam AV ČR a slíbila je zpřístupnit všem diplomatům působícím při EU.

Průběžně probíhá práce s národními komitéty mezinárodních vědeckých unií. Dochází k postupnému sjednocování jejich jednacích řádů a k obměnám jejich složení zobrazujících aktivitu jednotlivých odborných komunit v ČR. Nově byl zřízen Český národní komitét pro dlouhodobý ekologický výzkum, který reprezentuje Českou republiku v mezinárodním měřítku na poli dlouhodobého ekologického výzkumu, především pak ve vztahu k Scientific Association for Long Term Ecological Studies (ILTER) a ILTER Network. Dále Akademická rada souhlasila se zrušením Českého národního komitétu pro středo- a východoevropská studia, který byl ustaven na základě podnětu světového kongresu středo- a východoevropských studií v Tampere roku 2000. Důvodem pro návrh na zrušení komitétu byl fakt, že po skončení prvního funkčního období v r. 2006 se nepodařilo ustavit nové předsednictvo komitétu a obnovit jeho činnost.

Setkání zástupců Akademií věd zemí Visegrádu (V4) se uskutečnilo v květnu v polské Jablónné. Předsedové Akademií věd hovořili o reformách, kterými akademie procházejí, a dopadech hospodářské krize na jejich činnost. Dva přítomní členové Vědecké rady Evropské výzkumné rady (ERC) se podělili o zkušenosti z jejího fungování. Debaty se týkaly také problematiky regionálních výzkumných infrastruktur v kontextu Evropského výzkumného prostoru. Dalšími tématy bylo české předsednictví EU, etika vědecké práce, 4. světové vědecké fórum v Budapešti (WSF) a příprava společné publikace *Between West and East: Four National Narratives in Central Europe*. Novým zástupcem AV ČR v mezinárodní redakční radě *The Central European Journal of Social Sciences and Humanities* (CEJSH) byl jmenován PhDr. Jiří Beneš.

Zodpovědnost za lidská práva patří k důležitým aspektům demokratické vědní politiky. AV ČR proto v součinnosti s partnerskými organizacemi v zahraničí věnovala pozornost případům bezpráví páchaném na lidech, kteří působí v oblasti výzkumu a vzdělávání, ale též na lékařích a inženýrech např. v Libyi, Íránu, Indii a Číně, a zaslala vrcholným představitelům těchto zemí žádosti o spravedlivý přístup k uvězněným vědcům.

Akademická rada schválila přidělení finančních prostředků na podporu výzkumných projektů a dlouhodobých pobytů v rámci Programu interní podpory pro-

jektů mezinárodní spolupráce AV ČR. Celkem bylo podáno 150 žádostí, z toho 110 o podporu výzkumného projektu, 14 o podporu pobytu na AV ČR a 26 o podporu pobytu v zahraničí. Z pracovišť I. oblasti věd bylo podáno 53, z II. oblasti věd 80 a z III. oblasti věd 17 žádostí. Na rok 2009 byla Radou programu po dvoukolovém hodnocení členy Rady a externími posuzovateli přidělena podpora v celkové výši 49,955 mil. Kč. Z této částky bylo určeno 43,280 mil. Kč na financování 70 výzkumných projektů řešených vědeckými týmy z pracovišť AV ČR ve spolupráci s renomovanými zahraničními vědeckými pracovišti. Na podporu 4 dlouhodobých pobytů špičkových zahraničních vědců na pracovištích AV ČR bylo poskytnuto 1,839 mil. Kč a na podporu 15 dlouhodobých pobytů perspektivních vědeckých pracovníků AV ČR na kvalitních zahraničních výzkumných pracovištích 4,836 mil. Kč.

VIII. Propagační a popularizační činnost

Ve sledovaném období bylo uspořádáno 15 tiskových konferencí, mezi nejúspěšnější patřila tisková konference následující po mimořádném zasedání Akademického sněmu 30. června 2009, která byla věnována přesunům výdajů z oblasti základního výzkumu do výzkumu aplikovaného, tisková konference k Týdnu vědy a techniky 2009 a tisková konference s astronautem A. Feustelem, který na pozvání AV ČR navštívil ve dnech 31. července 2009 až 3. srpna 2009 Českou republiku. AV ČR vydala 65 tiskových zpráv z nejrůznějších oborů činnosti AV ČR, o úspěšnosti svědčí také vzrůstající počet zpráv publikovaných v médiích. Od března do června 2009 pokračovaly přednášky pro studenty a veřejnost. Konaly se tři přednášky úspěšného cyklu pro veřejnost Akademická Praha, každou z nich navštívilo v průměru na 100 posluchačů z řad veřejnosti. Pro středoškolské studenty byly uspořádány 3 přednášky cyklu Nebojte se vědy, s průměrnou návštěvností přes 100 studentů. V rámci tohoto cyklu byl úspěšný zejména Den s astronomií. V červnu 2009 se uskutečnil již 2. ročník Letní školy soudobých dějin, připravený ve spolupráci s Ústavem českých dějin Filozofické fakulty UK Praha, jenž je určen středoškolským pedagogům se specializací na dějepis i budoucím učitelům a představuje nejnovější trendy a interpretační přístupy ve výuce soudobých dějin. Letos se kurzu zúčastnilo 35 pedagogů.

V listopadu se konal již 9. týden vědy a techniky, největší festival vědy v ČR. Letos se v 7 městech uskutečnilo 75 přednášek, 13 výstav, 6 vědeckých kaváren, 5 prezentací, 3 semináře a 2 konference. Vědci z Biologického centra AV ČR v Českých Budějovicích nabídli středním školám v průběhu Týdne vědy a techniky 26 přednášek, které přednesli přímo ve školách. V Brně se Dny otevřených dveří uskutečnily na 17 místech, v Českých Budějovicích na 6, v Ostravě a v Olomouci na 1 a v Praze a v okolí na 55 místech. Celkově se Týdne vědy a techniky zúčastnilo více než 26 000 návštěvníků.

Byla jmenována nová Redakční rada Akademického bulletinu v čele s předsedou PhDr. Jiřím Benešem. Akademická rada v rámci přípravy nových www stránek AV ČR jmenovala Redakční radu pro správu akademických webů a intranetů, která připravuje jejich spuštění začátkem roku 2010.

Akademická rada souhlasila s rozdělením dotací na podporu vědecké a vědecko-populární literatury v roce 2009 ve výši 9,4 mil. Kč pro 44 publikací.

Akademická rada byla seznámena s výroční zprávou Rady vědeckých společností za rok 2008, kdy byly přijaty tři nové společnosti: Česká společnost pro ekologii, Česká asociace orální historie a Společnost Edvarda Beneše. Společnosti s podporou nebo s přímou spoluúčástí RVS ČR organizovaly a spolupřátaly celkem 61 významných mezinárodních kongresů, konferencí a seminářů. Členové společností se aktivně účastnili 28 dalších podobných akcí, z toho bylo 22 společných česko-slovenských akcí. Kromě toho společnosti samy pořádaly nebo se podílely na organizaci 227 celostátních konferencí, velkých seminářů, či celorepublikových sjezdů.

IX. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Návrh rozpočtu AV ČR a jeho rozpisu na pracoviště AV ČR v roce 2010 je předkládán jako samostatný bod podzimnímu zasedání Akademického sněmu.

Vzhledem k současné ekonomické situaci bylo rozhodnuto, že pro rok 2010 nebude vyhlášena soutěž o investiční prostředky na velmi nákladné přístroje a konkurz o dotace na nákladné přístroje bude probíhat v rámci jednotlivých vědních oblastí. V tomto smyslu byla novelizována pravidla pro přidělování investičních prostředků na přístrojové vybavení, jehož pořizovací cena nepřesáhne 5 mil. Kč bez DPH. Z důvodu redukce finančních prostředků v roce 2010 byly také pozastaveny některé stavební akce (ubytovna U2 – Krč, přestavba mikulčického pracoviště) a u dalších byl změněn způsob realizace (demolice a výstavba Astronomického pavilonu na Spořilově).

Akademická rada v souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích projednávala návrhy pracovišť AV ČR na pronájmy, prodloužení pronájmů, smlouvy o smlouvách budoucích, smlouvy o rezervaci pozemků, převody pozemků, smlouvy o výpůjčce, o bezúplatném převodu pozemků, směně pozemků a další úkony související s nakládáním s nemovitým majetkem pracovišť AV ČR a ve správě AV ČR. Vyslovila rovněž souhlas i s prodejem některých nepotřebných pozemků.

Byli jmenováni noví předsedové dozorčích rad Biofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., Fyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., Ústavu informatiky AV ČR, v. v. i., Ústavu jaderné fyziky AV ČR, v. v. i., Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., Ústavu fyziky materiálů AV ČR, v. v. i., Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., Ústavu přístrojové techniky AV ČR, v. v. i., Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i., Ústavu termomechaniky AV ČR, v. v. i., Geologického ústavu AV ČR, v. v. i., Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i., Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i., Historického ústavu AV ČR, v. v. i., Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i., Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., a Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dále byli jmenováni noví místopředsedové dozorčích rad Ústavu termomechaniky AV ČR, v. v. i., Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i., a noví členové do-

zorčích rad Ústavu informatiky AV ČR, v. v. i., Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i., Ústavu molekulární genetiky AV ČR, v. v. i., Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i., a Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

Byla provedena další opatření ke splnění usnesení vlády ČR k návrhu změn ve státní správě výzkumu, vývoje a inovací v Kanceláři AV ČR. V této souvislosti je zpracováván návrh nového Organizačního řádu Kanceláře AV ČR, ve kterém budou promítnuty projednané změny její restrukturalizace. Předseda AV ČR zahájí jednání o revizi příslušných usnesení vlády ČR týkajících se snižování správního aparátu v Kanceláři AV ČR.

V rámci plánovaných veřejnosprávních kontrol projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků v Biofyzikálním ústavu AV ČR, v. v. i., v Geologickém ústavu AV ČR, v. v. i., v Historickém ústavu AV ČR, v. v. i., v Matematickém ústavu AV ČR, v. v. i., ve Slovanském ústavu AV ČR, v. v. i., v Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i., v Ústavu fyziky materiálů AV ČR, v. v. i., v Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., a v Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i.

Praha 10. listopadu 2009

Akademická rada AV ČR